

Festival MusicOlomouc 2019 se zaměří na klavír v současné tvorbě

Pořádá Univerzita
Palackého v Olomouci
a spolek MusicOlomouc

**musicolomouc
2019**

7. říjen —
22. říjen 2019

**11. mezinárodní festival
soudobé hudby**

► **Umělecké
centrum UPOL**

**music
olomouc¹¹**

“colours of piano”

Repro: Žurnál UP

čtvrtek 3. říjen 2019, 8:00 – Text: Milada Hronová

Letošní festival soudobé hudby MusicOlomouc 2019 s podtitulem Colours of Piano se bude věnovat klavíru v tvorbě současných českých i zahraničních skladatelů. Ve dnech 7. – 22. října uvede sedm koncertů s cílem představit různorodé zvukové možnosti tohoto nástroje. Cizí mu

nebude i konfrontace nejnovější tvorby se stěžejními opusy 20. století, které v Olomouci ještě nikdy nezazněly.

„MusicOlomouc 2019 bude neobvyklý především svým dramaturgickým zacílením na klavír. Kromě polarit různých přístupů ke klavíru se chystá akcentovat více než v minulých letech časovou polaritu. Na jedné straně nabídne festivalově rekordních devět světových premiér českých i zahraničních autorů, na straně druhé připomene velký počet významných starších opusů avantgardní tvorby 20. století,“ řekl ředitel hudební přehlídky Marek Keprt z katedry muzikologie FF.

Nejrozsáhlejší co do velikosti tělesa bude už zahajovací koncert v podání slovenského Quasars Ensemble s mezinárodním obsazením. Uskuteční se 7. října v Atriu Uměleckého centra UP. Program večera dramaturgicky cílí na tvorbu nejvýznamnějších světových autorů spektrálního zaměření jakými jsou Tristan Murail a například Gérard Grisey, stejně tak i na autory spjatými s tímto směrem, nebo z něj vycházející. Všechny skladby zazní v Olomouci poprvé, většina z nich poprvé i v České republice.

Dalším slovenským souborem, který navštíví MusicOlomouc 2019 bude Cluster ensemble, který představí tvorbu pro dva klavíry ve čtvrttónovém rozestupu. Světové premiéry skladatelů Jakuba Rataje a Želislava Sojak Subotiče projdou konfrontací s tvorbou Charlese Ivese a Ivana Vyšněgradského – „otců zakladatelů“ tradice mikrointervalové hudby.

Současnou tvorbu pro klavírní trio bude v Konviktu reprezentovat brněnské Isha trio ve složení flétna, zpěv a klavír. Koncert s názvem Klavír v tvorbě Jana Vičara se pak uskuteční 14. října k autorovým 70. narozeninám. Kromě dvou světových premiér v podání jazzového kvinteta skladatelův portrét doplní kompozice v rozmanitých nástrojových kombinacích s klavírem. Na koncert naváže křest autorského jazzově-rockově-popového CD Píseň starého blázna (ArcoDiva 2019), na němž se podílelo 106 účinkujících.

Ze zahraničních interpretů a ansámbků vystoupí na festivalu belgický klavírista Daan Vandewalle, který přednese kompletní cyklus Sonáty a interludia pro preparovaný klavír Johna Cage. Večer věnovaný klavíru a elektronice nabídne hned tři světové premiéry – Františka Chaloupky, Michaela Cuttinga a G. Diaz-Jereze v podání Ricarda Descalza a Michaela Cuttinga.

Závěr festivalu bude patřit klavírnímu duu Schallfeld ensemble, jehož program završí významná skladba Zeitgeist George Crumba – legendy soudobé hudby, který 24. října oslaví své 90. narození.

Festival se uskuteční v prostorách Uměleckého centra UP. Pořádá ho Univerzita Palackého a spolek MusicOlomouc. Podrobný program [ZDE](#).

MusicOlomouc 2019 v plném proudu

Foto: Petra Kožušníková

pondělí 14. říjen 2019, 8:03

41. týden roku 2019 nám přinesl zahájení jedenáctého ročníku mezinárodního festivalu soudobé hudby MusicOlomouc, pořádaný Univerzitou Palackého a spolkem MusicOlomouc, přičemž se v tomto týdnu odehrály první tři koncerty.

V tom úvodním vystoupil 7. října komorní soubor Quasars Ensemble, který se tak na festivalu objevil po třech letech. Ansámbl založený roku 2008 Ivanem Buffou se zaměřuje především na novou hudbu, kterou často konfrontuje ve svých vystoupeních se skladbami z dřívějších epoch. Na koncertu konaném v Atriu Uměleckého centra Univerzity Palackého tak představil celkem čtyři skladby z posledních tří dekád, tematicky zaměřené spíše na spektralismus – především pak z toho důvodu, že byly uvedeny skladby i od francouzských skladatelů Tristana Muraila a Gérarda Griseyho, kteří spolu v 70. letech spolupracovali, i když je nutno podotknout, že sám Grisey pro svoji tvorbu pojem spektralismus odmítal.

Úvodní skladba *Lachrymae* (2011) od Tristana Muraila byla provedena téměř bezchybně, z počátku možná byla patrná menší nervozita, nicméně pokud nějakou hráči Quasars Ensemble měli, ve *Smyčcovém kvartetu* (2001-2006) od Ivana Buffy a *Epecuén* (Daniel Oliver Moser, 2015) již znatelná nebyla. Nejpůsobivější z celého koncertu však pro mě byla závěrečná kompozice *Vortex Temporum* (1994-1996), předkládající „příběh arpeggia v prostoru a čase“, především pak druhá věta, která doslova zamrazuje dosavadní hudební vývoj a suspenduje jej v nataženém čase; prostor Atria budovy jezuitského konviktu jí vyloženě slušel. V první větě jsem měl pocit, jako by klavír v rychlých pasážích nepatrně předběhl dirigenta, což ale nebyl z poslechového hlediska žádný problém.

O den později, tj. 8. října se představilo seskupení Isha trio v Kapli Božího Těla. Repertoár představovaly jak skladby tuzemské, tak zahraniční, přičemž jsme se dočkali čtyř světových premiér. Jednou z nich se Isha trio rovnou uvedlo – *Touches* (2019) od Ivo Medka, která je napsána přímo pro tento soubor. Skladba byla předzvěstí, že koncert nebude zaměřen jen na klavír, což se potvrdilo při uvedení skladby *Voice* (1971) od Toru Takemitsu, napsanou pro sólovou flétnu (a hlas), byť její interpretace mi nepřišla (hlavně v porovnání s dalšími skladbami) nijak moc výrazná – koneckonců, Toru Takemitsu je znám spíše díky svým pozdějším kompozicím. Ani další skladba japonského autora Kazuo Fukushima *Three pieces from Chu-u* se divákovi pravděpodobně nevrátila do paměti, jelikož je z roku 1958 a hodnotit ji z pohledu dnešní moderní avantgardní hudby je trošku krátkozraké – expresivnost flétny se totiž jinak skvěle hodila do prostorné kaple. Následujícím číslem byla *Sequenza III* od Luciana Beria (1965). Z melodického hlediska je sice skladba zapamatovatelná poněkud hůře, nicméně dobrý herecký výkon (sic!) v podání Lucie Rosznyó zapříčinil, že posluchačům v hlavách zůstane. Otázka však je, zdali onoho herectví nebylo až příliš. Mimochodem, těžko říci jestli je skladba spíše takový vtip, já jsem se ale skutečně při tomto vystoupení bavil, především proto, uvědomíme-li si, čeho všeho jsou někdy lidé ve svém jednání (symbolizované tedy hlasem) schopni. Celý večer vyvrcholil premiérou skladby Víta Zouhara *Prosvítání* (2019). Skladba se svou minimalističností poněkud odlišovala od všech ostatních, ale díky tomu zase působila jako výrazná finální tečka.

Ve středu 9. října poté vystoupilo slovenské duo Cluster ensemble, taktéž v Kapli Božího Těla, a sice s jedním klavírem naladěným o čtvrt tónu níže. Povedené bylo uvedení skladby Θ (2019) od Jakuba Rataje, na něž se oba klavíristé Ivan Šiller a Fero Király velice dobře připravili. Než přišla na řadu skladba Θ , mohli diváci slyšet výběr z preludií Ivana Vyšněhradského *Préludes dans tous les tons de l'échelle chromatique diatonisée à 13 sons*. Tato preludia jsou založena na čtvrttónové stupnici umožňující 24 různých transpozic. Každá z nich pak tvoří základ pro jedno preludium. Vyšněhradskij tak navazuje na Bacha či Chopina.

První týden festivalu MusicOlomouc nám nabídl pestrý výběr koncertů vysoké kvality, festival bude dále pokračovat 14. října koncertem *Piano in works of Jan Vičar* k autorovým sedmdesátým narozeninám.

Vojtěch Poživil, student KMU FF UP

MusicOlomouc 2019

pondělí 21. říjen 2019, 7:28

MusicOlomouc 2019. Festival soudobé hudby MusicOlomouc 2019 je v plném proudu. Letos se s podtitulem Colours of Piano věnuje klavíru v tvorbě současných českých i zahraničních skladatelů. Cílem koncertů je představit různorodé zvukové možnosti tohoto nástroje. Recenzi na první část festivalu si můžete přečíst [ZDE](#). Foto: Petra Kožušníková

MusicOlomouc 2019 je za námi

Foto: Petra Kožušníková

úterý 29. říjen 2019, 8:38

Jedenáctý ročník festivalu soudobé hudby MusicOlomouc „Colour of Piano“ je již za námi. Pojdme se proto krátce poohlédnout za dvěma posledními koncerty, které proběhly 21. a 22. října v Kapli Božího Těla.

Při prvním z nich s názvem Piano & Electronics vystoupil klavírista Ricardo Descalzo a Michael Cutting. R. Descalzo se klavírní hře věnoval na Sweelinckově konzervatoři v Amsterdamu, na Sevillské konzervatoři a na Alcauské univerzitě. Michael Cutting je znám dlouholetou prací s páskovými magnetofony, čímž se jeho tvorba vyznačuje deformovanými smyčkami, a tak zvaným lo-fi přístupem (spojení lo-fi vychází z termínu *low fidelity* – hudba zdánlivě nízké zvukové kvality).

Závěrečný koncert festivalu Two Pianos nám představil klavíristy Patricka Skrilecze a Marii Flavii Cerrato, členy mezinárodního souboru Schallfeld Ensemble, který vystoupil i na festivalech Wien Modern, Impuls Graz či Klangspuren Schwaz.

Při koncertě Piano & Electronics se tedy, jak název napovídá, umělci tematicky zaměřili na hudbu, která je syntézou avantgardy a elektronické hudby, dále pak ale i jazzu či drum'n'bass, ergo se dá opravdu označit jako soudobá. Narážím tím hlavně na třetí číslo, skladbu *Demonic Thesis* (2010) od Novozélandčana Johna Psathase. Tuto živě provedenou kompozici bych totiž osobně na podobném festivalu nejspíš nečekal. Proč? Autor John Psathas je znám spíše svým zaměřením právě na jazz a elektroniku, dále např. i přípravou hudby pro olympijské hry v Athénách. Tím, že se oba umělci rozhodli provést jeho tvorbu, ukázali skutečnou syntézu a dodali celému koncertu svěží nádech něčeho netypického, přesto argumentačně dobře ospravedlnitelného. Hned následující skladba pak ukázala podstatu celého koncertu. Světová premiéra *inner* (2019) od Michaela Cuttinga pro klavír, loop pedál a páskový magnetofon provedená tedy i samotným autorem, byla původně určená sice jen pro klavíristu Ricarda Descalza, diváci se ovšem stali svědky živého nahrávání na smyčkovací zařízení, a tedy unikátního zážitku. Dočkali jsme se i tří světových premiér. Za zmínku stojí především skladba *The book of sand* (2011/2019) českého skladatele Františka Chaloupky, přítomného mezi diváky. Prolínání elektroniky s klavírem mi vzdáleně připomnělo tvorbu Vangelise, ale nejspíš se jednalo jen o moji imaginaci.

Poslední koncert festivalu nabídl opět samotný klavír, respektive dva. Sice jsme se nedočkali žádné premiéry, měli jsme však možnost slyšet čtyři díla ze tří různých dekád. Koncert měl původně začít skladbou *Piano Four Hands* (1958) od Mortona Feldmana, ta se ale hrála až jako druhá v pořadí. Tato skladba je dost meditativní a jednoho z diváků dokonce uspala. To bylo pro mě trochu překvapující, noty v partituře totiž nenesou žádnou rytmickou hodnotu, může tedy být zahrána jakkoliv. Každá interpretace je tak unikátní. Zde byla zahrána nepatrně rychleji, než známe z jiných nahrávek, proto bych spánek u nikoho nečekal. Jestli byl dobrý tah uvést ji jako druhou, ponechme stranou, v každém případě dal divákovi možnost porovnání s moderními kompozicemi. Než jsme si tedy připomněli Newyorskou školu, slyšeli jsme jako první *Innerspace II* (2016) od Maurizia Azzana. Kdo nezná tuto skladbu, musel sebou při prvním taktu trochu škubnout, nicméně kompozice občas působí spíše ambientně, než že by měla posluchače lekat. To se ukázalo jako dobrý výběr repertoáru pro Kapli Božího Těla, kde se jednotlivé barvy klavíru prolínaly. Na rozdíl od *Piano Four Hands* rakouského skladatele Johannese Stauda mi *Zeitgeist* (George Crumb, 1988) přišel v podání klavírního dua poněkud zdlouhavý, místy ambientní skladba tím ale dala klavíristům možnost ukázat, jakých témrů je klavír schopen.

Kdybychom měli krátce zhodnotit celý festival za rok 2019, můžeme směle konstatovat, že se opět jednalo o ročník, v němž vystoupili umělci a performeři vysokých kvalit. Všiml jsem si, že průměrná návštěvnost koncertů byla oproti minulému ročníku vyšší, byť přesná čísla jsem v době psaní tohoto textu neměl k dispozici. Je to ale dobrá známka pořadatelského týmu, kterému bych chtěl tímto vyjádřit dík a slova uznání. Už teď se můžeme těšit na ročník příští. Ten by se měl podle slov ředitele festivalu Marka Keprta zaměřit především na hudbu severských skladatelů.

Vojtěch Poživil, student katedry muzikologie FF UP